RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	: 27-9-2021
Voorstelnummer	:
Datum raadsvoorstel	: 17-8-2021
Portefeuillehouder(s)	: Wethouder Beens
Commissie	: Maatschappelijke Zaken
Datum commissie	: 13 september 2021
Soort agendering	: ter bespreking
Agendapunt	:
Team	: Samenleven
Opsteller(s)	: Dorien van IJzendoorn
Datum B&W besluit	: dinsdag 24 augustus 2021
Bijlagen:	: 5

Onderwerp	**:**	Voorgesteld wordt om Veilig Thuis NHN met ingang van 1-1-2022 onder te brengen in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hollands Noorden. Na een positief besluit door het algemeen bestuur van de GR GGD HN, vragen de 17 colleges in NHN om toestemming aan de gemeenteraden om de GR GGD HN te wijzigen volgens bijgaand ontwerp (bijlage 2).

Voorgesteld besluit
De raad besluit:
het college toestemming te verlenen de wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden (GR GGD HN) vast te stellen volgens bijgaand ontwerp (bijlage 2).

Geheimhouding
☐ Ja
☑ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De Advies- en Meldpunten Kindermishandeling en de Steunpunten Huiselijk Geweld zijn samengegaan in Veilig Thuis-organisaties (artikel 4.1.1 Wmo 2015). De taak Veilig Thuis is vanaf 2015 belegd bij GGD Hollands Noorden via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de 18 gemeenten in NHN. De huidige DVO is eenmalig verlengd met één jaar en loopt af op 31 december 2021.

In 2019 is in opdracht van de 18 deelnemende gemeenten deze huidige vorm geëvalueerd. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat er met name op het gebied van sturing, afstemming en besluitvorming nadelen kleven aan de huidige situatie[1]. Het college heeft eind 2019 tegelijkertijd met de verlenging van de DVO tevens besloten om een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de gewenste organisatievorm. Bureau HHM heeft dit onderzoek uitgevoerd en verschillende scenario's voor de borging Veilig Thuis NHN vervolgens afgewogen[2].

Het onderbrengen van Veilig Thuis als taak onder de Gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden levert op basis van de uitkomsten van het onderzoek de 'best governance' op. Door de taak Veilig Thuis op deze wijze te beleggen draagt bij aan het leveren van de meest passende hulp bij huiselijk geweld in afhankelijkheidsrelaties voor onze inwoners en geeft de gemeenten zowel financieel als inhoudelijk meer grip.

Tijdens regionale raadsbijeenkomsten in de drie regio's op 10, 25 maart en 7 april 2021 zijn de uitkomsten van het onderzoek van HHM en het advies om de taken van Veilig Thuis te borgen in de GR van de GGD HN nader toegelicht en gemotiveerd.

Het algemeen bestuur van GGD Hollands Noorden heeft in zijn vergadering van 7 juli 2021 unaniem ingestemd met de gewijzigde tekst en besloten de wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hollands Noorden aan de deelnemers (gemeenten) aan te bieden ter besluitvorming[3]. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient voor het wijzigen van een regeling toestemming te worden gevraagd aan de gemeenteraad. Colleges kunnen na verkregen toestemming van de betrokken gemeenteraden vervolgens overgaan tot het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling van de GGD HN.

Om grip te blijven houden op de uitvoering van Veilig Thuis heeft het college op 24 augustus 2021 een aantal prestatie indicatoren voor Veilig Thuis vastgesteld (zie bijlage 5).

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De colleges van de deelnemende gemeenten besluiten tot wijziging van de GR. Alvorens zij dat mogen doen, moeten zij toestemming vragen aan de gemeenteraden. De toestemming kan slechts door uw raad worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 1 Wet gemeenschappelijke regelingen). Na een positief raadsbesluit besluit het college vervolgens om de GR aan te passen.

[1] Evaluatie DVO begeleidingscommissie Veilig Thuis, 2019

[2] Rapport Beleggen en borgen taken Veilig Thuis Noord-Holland Noord, Bureau HHM, juni 2020

[3] Aanbiedingsbrief AB GGD HN en conceptvoorstel tot wijzigen gemeenschappelijke regeling, GGD HN.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

De wijziging van de GR, met als doel het onderbrengen van Veilig Thuis, is niet in strijd met het recht of het algemeen belang. Er is een aantal inhoudelijke argumenten om de governance van Veilig Thuis te wijzigen, die bijdragen aan het algemeen belang:

1. Opname van Veilig Thuis in de GR draagt bij aan een reductie van bestuurlijke drukte en complexiteit rondom beslissingen

De opname van Veilig Thuis in de GR draagt door de volgende zaken bij aan een reductie van bestuurlijke drukte en complexiteit:

- in het AB van de GGD wordt bij meerderheid van stemmen een beslissing genomen, er is in tegenstelling tot de huidige constructie geen unaniem akkoord en aparte besluitvorming in alle gemeenten nodig;
- opname van Veilig Thuis in de GR GGD HN betekent dat alle bestuurlijke zaken, zoals de kadernota, begroting, jaarrekening, bestuursrapportages en andere besluiten via de reeds bestaande DB en AB-structuur van de GGD verlopen;
- raden hebben twee keer per jaar de gelegenheid om invloed hierop uit te oefenen via zienswijzen.

2. Met Veilig Thuis in de GR wordt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in de volle breedte aangepakt

Met Veilig Thuis als volledig bestuurlijk onderdeel van de GGD HN wordt geweld in afhankelijkheidsrelaties in de volle breedte belegd. Dit komt de integraliteit van de aanpak en afstemming ten goede en hiermee worden de belangen van de inwoners beter bediend.

3. De opname van Veilig Thuis in de GR bevordert de relationele continuïteit en inhoudelijke doorontwikkeling

Door de taken van Veilig Thuis in de GR op te nemen wordt voortgebouwd op de bestaande relatie. Daarmee is er sprake van het behoud van relationele continuïteit en kan de doorontwikkeling van Veilig Thuis en de keten rondom huiselijk geweld en kindermishandeling onafgebroken worden doorgezet.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

In het eerder met de raad gedeelde onderzoek naar het beleggen en borgen van de taken zijn verschillende scenario's overwogen[4]. Het scenario waarin Veilig Thuis onderdeel uitmaakt van de GR GGD HN kwam als best passende scenario naar voren.
Op basis van de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek heeft het college de alternatieven niet verder overwogen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De procedure en het voorstel is in gezamenlijkheid voorbereid en afgestemd met de gemeenten in Noord Holland Noord. Vanaf de start van Veilig Thuis NHN in 2015 wordt de taak Veilig Thuis op verzoek van de gemeente Uitgeest ook uitgevoerd voor deze gemeente. Uitgeest is echter geen deelnemer in de GGD Hollands Noorden. Om die reden kan Uitgeest de taken niet overdragen aan de Gemeenschappelijke Regeling. De GR bestaat derhalve uit 17 gemeenten. Voor de gemeente Uitgeest wordt een aparte (vereenvoudigde) DVO opgesteld.

[4] Rapport Beleggen en borgen taken Veilig Thuis Noord-Holland Noord, Bureau HHM, juni 2020

RISICO'S

De taken van Veilig Thuis moeten voor 1 januari 2022 worden geborgd
De huidige 18 DVO's eindigen per 1 januari 2022 en kunnen niet meer verlengd worden. Door Veilig Thuis per 1 januari 2022 op te nemen in de GR kan de aanpak en samenwerking op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling onafgebroken worden voortgezet.

Ontbreken unaniem besluit
Er is geen absolute meerderheid nodig voor de wijziging van de GR van de GGD NHN. De wijziging van de regeling is definitief indien twee derde van het aantal deelnemers dat tenminste twee derde van het aantal inwoners van het samenwerkingsgebied vertegenwoordigt, hiertoe besluiten.

Financiële risico's
De financiële risico's bij Veilig Thuis zijn minder beïnvloedbaar en voorspelbaar dan bij andere taken van de GGD. De kosten van Veilig Thuis zijn grotendeels afhankelijk van het aantal meldingen dat binnenkomt en waarop Veilig Thuis haar dienstverlening wettelijk gezien moet inzetten. Het aantal diensten van Veilig Thuis is hierdoor grotendeels een gevolg van (nauwelijks te beïnvloeden) maatschappelijke ontwikkelingen en heeft in zekere zin een 'open eind'.

Het rekenkameronderzoek[5] dat in 2020 in opdracht van diverse gemeenten in NHN is uitgevoerd naar de financiële risico's van de GGD stelt vast dat voor de beheersing van financiële risico's van Veilig Thuis geen verschil bestaat tussen afspraken op basis van een DVO of op basis van een GR.
'Het risico van de Veilig Thuis-taken zit in de aard van de werkzaamheden: het betreft een openeinderegeling. Dit is onafhankelijk van de vorm waarin de taak wordt bestuurd.
Het risicomanagement en het weerstandsvermogen van de GGD HN is integraal van toepassing op de taak Veilig Thuis. Dit mede omdat de deelnemende gemeenten bij zowel een GR als een DVO in formele zin verantwoordelijk zijn voor de exploitatie van de GGD HN. Een DVO ontslaat de gemeenten niet van die verantwoordelijkheid. Als de DVO-taak een tekort heeft, draaien de deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling hiervoor op; in de DVO is geen finale dekking geregeld. Voor de beheersing van risico's van Veilig Thuis maakt het om bovengenoemde redenen niet uit of wordt gewerkt met DVO's of dat de afspraken in de gemeenschappelijke regeling worden opgenomen'.

Om dit mogelijke financiële risico op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur van de GGD op 7 juli 2021 de opdracht gegeven aan het Dagelijks Bestuur hiervoor een voorstel te ontwikkelen. De uitwerking van dit voorstel, gedacht wordt aan een egalisatiereserve, die op verschillende wijze kan worden gevormd, wordt binnen de bestaande kaders met inachtneming van de zienswijzen van de gemeenteraden, ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

FINANCIËN

Verdeelsleutel en gemeentelijke bijdrage
Het voorstel om Veilig Thuis onder te brengen in de GR GGD heeft geen financiële gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage. De gemeentelijke bijdrage voor Veilig Thuis blijft gebaseerd op de huidige verdeelsleutel (50% beschikbaarheid/inwonersaantallen en 50% gebruik/aantal casussen). De verdeelsleutel wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van het aantal inwoners op 1 januari van het desbetreffende jaar en het totale aantal casussen van het jaar T-1.

[5] Financiële risico's in perspectief, Public Profit, 2020

Tevens ontvangen de gemeenten via de centrumgemeenten Alkmaar en Den Helder een bijdrage vanuit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO), een aangelegenheid van centrumgemeenten voor de bekostiging van Veilig Thuis. Jaarlijks wordt met de centrumgemeenten afgesproken wat de DUVO-bijdrage is.

DUURZAAMHEID
N.v.t.

PARTICIPATIE
Dit voorstel is op advies van de stuurgroep BSJ (Bovenregionale Specialistische Jeugdhulp) opgesteld in samenspraak en samenwerking met:
- de portefeuillehouders van de gemeenten in NHN;
- de GGD en Veilig Thuis;
- de financiële klankbordgroep van de GGD;
- het contractmanagement en de ambtelijke begeleidingscommissie VT;
- de projectleiders Geweld hoort nergens Thuis en de klankbordgroep ervaringsdeskundigen ten aanzien van de prestatie indicatoren;
- de gemeenteraden: op drie momenten hebben de raden hun input geleverd door middel van interactieve regionale raadbijeenkomsten.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE
Na besluitvorming in de raad in september 2021, wordt het college gevraagd in te stemmen met voorliggende wijziging van de Gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden (naar verwachting oktober 2021).
Na vaststelling van de wijziging van de GR GGD in het college, informeert het college de GGD HN. De gewijzigde regeling wordt bekend gemaakt in alle gemeenten door kennisgeving hiervan in het Gemeenteblad. De centrumgemeente Alkmaar draagt zorg voor toezending van de (gewijzigde) regeling aan gedeputeerde staten en maakt deze tijdig in alle gemeenten bekend door kennisgeving hiervan in het Gemeenteblad (artikel 37, vierde lid 4 van de GR GGD HN). De wijziging treedt in werking op de dag na publicatie.

BIJLAGEN
1. Gemeenschappelijke regeling GGD HN (huidige regeling)
2. Ontwerptekst Gemeenschappelijke regeling GGD HN inclusief vierde wijziging (integrale tekst zoals deze komt te luiden na vaststelling)
3. Overzicht van wijzigingen (was-wordt lijst)
4. Aanbiedingsbrief AB van de GGD HN 7 juli 2021
5. Prestatie-indicatoren Veilig Thuis

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

1. Rapport ‘Beleggen en borgen taken Veilig Thuis NHN’, HHM 2020
2. Evaluatie DVO gemeenten NHN 2019
3. Rapport ‘Financiële risico’s in perspectief’, Public Profit, 2020

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

Mevrouw F.H.W. de Jong
secretaris

Mevrouw M. ten Bruggencate
burgemeester